

> Retouradres Postbus 16478 2500 BL Den Haag

Gemeente Texel
t.a.v. College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

Koninginnegracht 25
Den Haag
Postbus 16478
2500 BL Den Haag
www.erfgoedinspectie.nl

Contactpersoon

J.M.M. Nuijten

T +31-70-412 4064
nuijten@erfgoedinspectie.nl
IPC 3500

Onze referentie

339806

Bijlagen

1

Datum 18 oktober 2011
Betreft Verslag nagesprek inspectie Instandhouding rijksmonumenten
gemeente Texel

Geacht college,

Naar aanleiding van het gesprek tussen dhr. Visman, mw. Van Overmeeren en dhr. Struick van uw gemeente en de inspecteurs van de Erfgoedinspectie, mw. J. Nuijten en dhr. A van Engelenhoven op 6 juni 2011 stuur ik u hierbij onze conclusies met betrekking tot de vorderingen van de voorgenomen acties op het gebied van de monumentenzorg.

Dit gesprek vond plaats in het kader van onze inspectie, het bijbehorende rapport *Instandhouding rijksmonumenten gemeente Texel, september 2008*, en uw *bestuurlijke reactie van 22 april 2010*.

In de bijlage bij deze brief is het verslag van dat gesprek opgenomen. Het verslag is al eerder via de mail aan u in conceptvorm toegestuurd en door u akkoord bevonden.

Wij gaan ervan uit dat u verder gaat met de voorgenomen acties om de kwaliteit van de monumentenzorg binnen de gemeente te verbeteren. Naar aanleiding van bovenstaande stand van zaken komt de Erfgoedinspectie tot de conclusie dat u probeert de processen inzichtelijk en efficiënt te laten verlopen. De monumentenzorg is bij u goed geborgd.

Er bestaat geen aanleiding om uw gemeente op korte termijn opnieuw te inspecteren.

Met vriendelijke groet,

Drs. J.R.M. Magdelijns
hoofdinspecteur monumenten en archeologie

Erfgoedinspectie

Koninginnegracht 25

Den Haag

Postbus 16478

2500 BL Den Haag

www.erfgoedinspectie.nl

Contactpersoon

J.M.M. Nuijten

T +31-70-412 4064

F +31-70-412 4014

nuijten@erfgoedinspectie.nl

verslag

Nagesprek met gemeente Texel over de inspectie
Instandhouding rijksmonumenten
6 juni 2011

Datum

18 oktober 2011

Aanwezig:

Gemeente Texel: F. Visman (portefeuillehouder monumenten,
(onderwater)archeologie en landschap), M. van Overmeeren
(afd. vergunningverlening), R. Struick (afd. ontwikkeling)
Erfgoedinspectie: A. van Engelenhoven en J. Nuijten (inspecteurs)

Hieronder volgt puntsgewijs een toelichting op de aanbevelingen van de Erfgoedinspectie uit het inspectierapport van september 2008, gevolgd door de bestuurlijke reactie van de gemeente van 22 april 2010 en een toelichting op de huidige stand van zaken (6 juni 2011).

Stand van zaken van de aanbevelingen uit het inspectierapport

EFFECTIVITEIT

Onderzoek

Aanbevelingen

- Effectueer het plan uit de concept-subsidieverordening om bouwhistorisch onderzoek in het kader van een restauratie van een gemeentelijk monument op te nemen in de subsidiabele restauratiekosten.
- Vraag bij ingrijpende restauraties altijd om een bouwhistorisch onderzoek, en bij ruimtelijke ontwikkelingen om een cultuurhistorisch onderzoek naar de locatie.
- Stel criteria op om te bepalen wanneer een dergelijk onderzoek wordt gevraagd en met welke diepgang.
- Zorg ervoor dat de uitkomsten van de onderzoeken worden geïmplementeerd in de plannen.
- Attendeer eigenaren erop dat voor een bouwhistorisch onderzoek in het kader van een restauratieplan financiële regelingen bestaan.

Bestuurlijke reactie

De nieuwe subsidieverordening volgt binnenkort. In het monumentenbeleid is uitdrukkelijk aandacht voor bouwhistorisch onderzoek, in onze ogen het belangrijkste inhoudelijke punt van kritiek dat uit uw inspectie naar voren kwam.

Huidige stand van zaken

Aanbevelingen zijn deels gerealiseerd.

Toelichting: De subsidieverordening is in aangepaste vorm in 2011 vastgesteld.

Bouwhistorisch onderzoek bij restauraties van gemeentelijke monumenten kan gedeeltelijk worden gesubsidieerd volgens deze verordening. Voor criteria wordt verwezen naar de Richtlijnen bouwhistorisch onderzoek. Tot op heden is nog niet veel bouwhistorisch onderzoek uitgevoerd, o.a. vanwege een gebrek aan bouwhistorische onderzoeksbureaus op het eiland, maar er is wel veel kennis over de bouwgeschiedenis bij particulieren aanwezig.

Overigens attendeert de Erfgoedinspectie de gemeente Texel erop dat in deze verordening nog de oude benaming voor de Rijksdienst voor het Cultuurhistorisch Erfgoed wordt gebruikt.

Planbehandeling

Aanbevelingen

- Zorg ervoor dat de wettelijke termijnen worden gehanteerd.
- Stuur een aanvraag monumentenvergunning na de ontvankelijkheidsverklaring direct voor advies door naar de RACM.

Bestuurlijke reactie

Naast deze zaken is er binnen de gemeentelijke organisatie zelf ook gewerkt aan verbetering. De beschikbare uren en werkzaamheden zijn benoemd en vastgelegd en er zijn opleidingen gevolgd. De administratie is en wordt op het moment in de hele organisatie verder gestructureerd, al was het maar om in het nieuwe gemeentehuis dat over enkele maanden betrokken wordt alles op orde te hebben.

Huidige stand van zaken

Aanbevelingen zijn gerealiseerd.

Toelichting: De gemeente beschikt over een Workflow-systeem waarmee de termijnen in de gaten worden gehouden, dit werkt goed. Aanvragen worden indien nodig direct doorgestuurd naar de RCE voor advies.

Advisering

Monumentencommissie

Aanbevelingen

- Effectueer de gemeentelijke voornemens uit het concept commissiereglement om een eigen, deskundige en onafhankelijke monumentencommissie samen te stellen.
- Draag hierbij zorg voor voldoende (ambtelijke) ondersteuning van de commissie ten behoeve van de verslaglegging.

Bestuurlijke reactie

De nieuwe Monumentencommissie bestaat uit onafhankelijke deskundigen. Zij is gedragen en deels bemenst door bestuursleden van de Historische Vereniging Texel, de Stichting Dorpsherstel en de agrarische natuur- en landschapsvereniging De Lieuw. Daarnaast is er aansluiting gezocht bij de Cultuurcommissie, door 2 leden lid te maken van beide commissies, teneinde te voorkomen dat er zaken dubbel besproken worden of juist 'tussen wal en schip' zouden vallen.

Huidige stand van zaken

Aanbevelingen zijn gerealiseerd.

Toelichting: De nieuwe monumentencommissie bestaat uit 6 leden met verschillende deskundigheden. Officieel kent de commissie geen secretaris, maar de verslaglegging wordt verzorgd door de ambtenaar vergunningverlening monumenten. De commissie vergadert elke maand, en adviseert ook over beleidszaken.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed¹

Aanbevelingen aan de Rijksdienst

- Draag zoveel mogelijk zorg voor bezoek aan het object voorafgaand aan de advisering, zodat het object en de ingreep duidelijk zijn. Indien dit niet mogelijk is dient de aanvraag voldoende onderbouwd te zijn in tekeningen, onderzoeksrapporten en foto's, om op de juiste gronden te kunnen adviseren.
- Draag zorg voor advisering aan Texel over elke aanvraag, ondanks het vervallen van de adviesplicht, totdat de gemeente een eigen deskundige adviescommissie heeft samengesteld.

Toelichting: Dit betreft aanbevelingen aan de RCE. De gemeente geeft aan dat de consultant van de RCE wel af en toe langskomt indien er een actuele kwestie is. Er is geen structureel overleg. De tweede aanbeveling is niet meer aan de orde nu de gemeente een eigen deskundige monumentencommissie heeft.

Provincie

Aanbevelingen aan de gemeente

- Leg aanvragen voor belangrijke ingrepen aan rijksmonumenten buiten de bebouwde kom voor advies voor aan de Provincie. Dit kan een waardevolle ondersteuning bieden zolang een eigen deskundige monumentencommissie ontbreekt.
- Draag zorg voor meer overleg met de Provincie.

Aanbevelingen aan de Provincie

- Draag zorg voor advisering over belangrijke ingrepen aan rijksmonumenten buiten de bebouwde kom, zeker zolang een gemeentelijke deskundige commissie ontbreekt.
- Draag zorg voor meer overleg met de gemeente.

Bestuurlijke reactie

Geen

Huidige stand van zaken

Aanbevelingen aan de gemeente zijn niet gerealiseerd, maar deze zijn deels ook niet meer aan de orde.

Toelichting: Er is weinig contact met de provincie, maar dat is nu ook minder van belang sinds de gemeente een eigen deskundige monumentencommissie heeft. Daarnaast is advisering door de provincie niet meer verplicht. Als er plannen zijn voor een monument in het buitengebied dan neemt de gemeente contact op met de provincie.

---

¹ Voorheen Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM). Vanaf 11 mei '09 is de naam veranderd in Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). In dit verslag wordt vanwege de naamswisseling de aanduiding "de Rijksdienst" gebruikt.

Besluit

Aanbeveling

- Weeg zorgvuldig af of voor een ingreep eventueel geen monumentenvergunning nodig is. Overleg hiertoe indien nodig met de RACM (nb: nu RCE).

Bestuurlijke reactie

Geen

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is gerealiseerd.

Toelichting: Er is vanuit de gemeente veel contact met monumenteneigenaren en men gaat altijd ter beoordeling langs bij een aanvraag voor een bouw- of monumentenvergunning. Omdat de monumentenvergunning nu is opgenomen in de omgevingsvergunning komt het minder vaak voor dat er ten onrechte geen monumentenvergunning wordt aangevraagd.

Beheer en onderhoud

Aanbeveling

- Wijs eigenaren actief op het bestaan van organisaties die de bouwkundige staat periodiek inspecteren, zoals de Monumentenwacht.

Bestuurlijke reactie

Geen

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is gerealiseerd.

Toelichting: Eigenaren worden door de gemeente actief gewezen op het nut van dergelijke organisaties, maar hier wordt door hen nog niet veel gebruik van gemaakt. Monumenten in gemeentelijk eigendom worden geregeld geïnspecteerd door de Monumentenwacht.

WAARBORG

Kennis

Aanbeveling

- Vergroot met name de cultuurhistorische kennis binnen het gemeentelijk apparaat.

Bestuurlijke reactie

De beschikbare uren en werkzaamheden zijn benoemd en vastgelegd en er zijn opleidingen gevolgd.

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is deels gerealiseerd.

Toelichting: Binnen de gemeente Texel is sinds de inspectie in 2008 op het personele vlak veel gewijzigd. Er is nu ca. 1 fte beschikbaar voor de monumentenzorg, verdeeld over beleid, vergunningverlening en toezicht. Dhr. Struick is sinds circa 4 maanden werkzaam als beleidsmedewerker oa. voor de monumentenzorg. Mw. Van Overmeeren heeft een bouwkundige achtergrond, zij verzorgt sinds circa 2 jaar de vergunningverlening voor monumenten en de verslaglegging van de monumentencommissie. Binnen de gemeente is geen cultuurhistorische kennis aanwezig, maar bij de nieuwe monumentencommissie is deze (en andere) kennis wel aanwezig, waarvan door de gemeente veel gebruik wordt gemaakt.

Toezicht en handhaving

Aanbeveling

- Formaliseer het toezicht en de handhaving bij (rijks)monumenten door dit als afzonderlijke onderdeel te benoemen in de handhavingsnota en in het prioriteitenplan.

Bestuurlijke reactie

Geen

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is deels gerealiseerd.

Toelichting: In het uitvoeringsprogramma is 200 uur opgenomen voor toezicht op monumenten. Hiertoe is bij de afdeling toezicht een ambtenaar met specifieke monumentenkennis aanwezig. Er zijn echter nog geen protocollen vastgesteld over de controlefrequentie en over hoe op te treden bij het constateren van een overtreding.

Informatieoverdracht

Aanbeveling

- Zorg voor continuïteit in kennis en informatieoverdracht.

Bestuurlijke reactie

Geen

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is gerealiseerd.

Toelichting: Gezien de sinds 2008 uitgebreide formatie en de contacten tussen de verschillende betrokken ambtenaren is dit nu op orde.

De gemeente meldt tevens dat in het najaar twee informatiebijeenkomsten voor monumenteneigenaren en architecten/aannemers zijn gepland. Hierin zullen zij oa worden geïnformeerd over nut en noodzaak van bouwhistorisch onderzoek en kunnen zij kennismaken met de monumentencommissie.

Documentatie

Aanbeveling

- Breng de dossiers op orde, en zorg dat alle belangrijke informatie over een monument op één plaats wordt gearchiveerd.

Bestuurlijke reactie

Geen

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is deels gerealiseerd.

Toelichting: Aan de verbetering van de dossiervorming wordt gewerkt, dit betreft vooral de nieuwe dossiers. Dossiers worden op één locatie opgeslagen. Sinds de Wabo wordt vooral digitaal gearchiveerd.

Beleid

Aanbeveling

- Actualiseer op korte termijn de monumentenverordening, de subsidieverordening en de beleidsnota monumentenzorg en stel deze vast. Pas hierbij de monumentenverordening aan aan de UOV.

Bestuurlijke reactie

Inmiddels is een nieuw monumentenbeleid vastgesteld, een monumentenverordening en een

monumentencommissiereglement. De nieuwe subsidieverordening volgt binnenkort. Met de vaststelling van het nieuwe monumentenbeleid is er ook meer budget beschikbaar gekomen. Deels is dat personeelbudget voor de uitvoering van het beleid, deels budget voor communicatie over de monumenten en de regelingen die daarvoor bestaan. Daarnaast is er een structureel onderhoudsbedrag gereserveerd voor schapenboeten. Voor elke schapenboet op de gemeentelijke monumentenlijst is € 500,- per jaar beschikbaar op voorwaarde dat hij goed onderhouden wordt. Momenteel wordt in overleg met het rijk bezien of we een soortgelijke regeling zouden kunnen organiseren voor schapenboeten die als rijksmonument geregistreerd staan.

Huidige stand van zaken

Aanbeveling is gerealiseerd.

Toelichting: In 2009 is monumentenbeleid vastgesteld, waarin rekening is gehouden met de aanbevelingen uit het rapport van de Rekenkamer uit 2005 en uit het rapport van de Erfgoedinspectie van 2008. In 2010 zijn de monumentenverordening en het monumentencommissiereglement vastgesteld. Recentelijk is ook de monumentensubsidieverordening vastgesteld. Alle nieuwe documenten worden ter beschikking gesteld aan de Erfgoedinspectie.

In de nieuwe welstandsnota, waarin grote delen van het eiland welstandsvrij zijn, is opgenomen dat beschermde gezichten niet welstandsvrij zijn. Ook monumenten en hun omgeving (met een straal van 50 meter) zijn niet welstandsvrij.

In 2008 was de gemeente bezig met een inventarisatie van potentiële gemeentelijke monumenten. De gemeente heeft thans nog niet actief de gemeentelijke monumentenlijst hiermee uitgebreid; nieuwe gemeentelijke monumenten worden alleen op verzoek van de eigenaar als zodanig aangewezen.

De gemeente Texel is heel actief op het gebied van cultuurlandschap. Zij heeft oa veel tuunwallen gerestaureerd en heeft ook nieuwe tuunwallen aangelegd, en reconstrueert zogenaamde 'groene weggetjes' (eeuwenoude smalle boerenpaden door het landschap).

De stichting Dorpsherstel is actief met de restauratie van schapenboeten voor de particuliere eigenaren.

Beschikbaar gestelde of gebruikte documenten:

- > Monumentenbeleid Texel 2009 (vastgesteld 27 oktober 2009)
- > Uitvoeringsregeling instandhouding gemeentelijke monumenten 2011
- > Monumentencommissiereglement Texel 2009